

mert ha a leégett házak falai jelentékenyen megsérültek, úgy hogy azok szilárd fennállása ellenében alapos aggodalmak merülnek föl, akkor az épületek helyreállítására az engedély egyáltalában nem adatik meg, ha pedig a falak jókarban vannak, csak oly föltétel mellett, ha az épületnek a szabályozási vonalon kívül álló része lebontatik: ellenkező esetben a III. pont alattiakban említett, az érték-emelkedésnek megfelelő zálogjog iránti okmány kiállítására követtetik.

Ez nézetünk szerint teljesen jogtalan és méltánytalan. Mert ha megengedhető a közpénztár kímélése szempontjá-

ból a tulajdonjognak ily mérvű korlátozása szabályozás alá vetett épületekben önként eszközölt építkezések alkalmazásával, az csak azon föltétel által indokolható némileg (de jogosan még ekkor sem történhetik), hogy az illető számít ingatlana majdan bekövetkező kisajátítására, annak értékét beruházások által nyereszkesedési vágyból fokozza: de ez sem állhat oly esetben, midőn a ház leég s a különben is érzékenyen károsult tulajdonos azt helyreállítani kénytelen.

Ily esetben ama ténny, mondhatni, egyenlő az elemi csapás ismétlésével.

—a—r.

Az Eötvös-szobor talpzata.

Ybl Miklóstól.

B. Eötvös Józsefnek, az elhunyt nagy költő és államférfiú emlékének szentelendő állószobor — melyet Huszár Adolf szobrász-hazánkfiá, a hivatottak egyhangú véleménye szerint igen sikerülten mintázott s a mely most van öntés alatt — miként a napilapokból értesülünk, a jövő év májusában már föl fog állíttatni a Stein-ház előtti

Eötvös-téren, s második szemét képezendi azon füzérnek (az első a József-nádor szobra) melyet a nemzet elhunyt nagyjai tiszteletére füz s bizonyára újabb díszét fogja képezni hazánk — szoborművekben eddigelé még oly fölötté szegény — fővárosának.

Örömről szolgál, hogy alkalmunk van bemutatni olvasóinknak e szobor képét, habár reánk nézve — szakszempontról — inkább annak talpzata bir kiváló érdekl,

s mellékelt rajzunkon maga a szobor, inkább csak a talpzat s a szobor közti arány megítélésére való.

A talpzatot, melynek gyönyörű arányait s nemes egyszerűségét rajzunk eléggé szerencsés módon tünteti elő, Ybl Miklós nagynevű építészünk tervezte s arra nézve a következő adatokat nyertük tőle:

Az egész talpzati mű mauthauseni gránitból való lesz s a köfaragó és csiszolási munkát K a u s e r J a k a b 8000 frtért végzi, az alapzási és elhelyezési munkát pedig Wechseltmann Ignác vállalta magára. — A rajzunkon látható s a szoborművet körülvevő rácsozatra nézve ekkoráig még nincs határozat, s így idevonatkozólag még semmi bizonyosat sem mondhatunk. N e y B.

Vegyések.

Főlhívás. Közeledvén a budapesti IV. kerületi (belvárosi) főreáltanoda 25 éves fennállásának évfordulója, az annak megünneplésére készítenő történeti emlékirat kiegészítésül óhajtanám közölni mindazon t. egyének neveit, kik ezen intézetből kikerülve, további tanulmányaik alapján azóta valamely tisztesebb állást foglaltak el a társadalomban. Kérem ennél fogva az illetőket, kik első képzetéseiket ezen intézetben nyervén, mérnöki, építési, tanári, művészi vagy hivatalnokai pályára léptek, sziveskednének hozzám küldendő nyilatkozataikban megjelölni az évet melyben ezen intézethez kiléptek s a polgári állást, melyet jelenleg elfoglalnak. Érdekes világot vehetnek ezen adatok intézetünknek a gyakorlati életre kiható eddigi működésére; miért is tisztelő bizalommal fordulok az érdeklettekhez, kikhez az intézeti élet kapcsai régebben vagy közelebb szives és bizalmas viszonyba helyeztek, hogy az adat-gyűjtemény lehető teljességét barátságos közléseikkel előmozdítani ne terhelhessenek. N e y F e r e n c, igazgató.

Megjelent és beküldött a »Budapest iparosai 1877-ben« című cégjegyzék, mely az országos m. iparegyesület kézműipari szakosztályában ezelőtt 9 hónval felmerült kíváncsólom folytán jött létre, egyfelől a végett, hogy tájékoztatást nyújtson mindazoknak, kik mint megrendelők vagy eladók az egyes iparágakban működő önálló iparosokkal összeköttetést keresnek, másrészt a végett, hogy kellő iparstatisztikai anyagot szolgáltatasson azoknak, kiknek törekvése a hazai és nevezetesen a fővárosi ipar emelésére van irányozva. E cégjegyzék, melyet az igazgatóság megbízásából dr. Szabóky Adolf minden alkalmasnak vélt segédeszköz felhasználásával összegyűjtött, — 425 gyári céget és 5870 kézműiparost tartalmaz a kerület, utca és házszám s a hol lehetett a bonthelyiség kitételével iparcsoportok és iparágak szerint csoportosítva. A mennyiben az 1872-iki iparstatisztikai felvétel szerint Budapest összes önálló iparosainak száma 7023 ra rugott — a jegyzék meglehetősen teljesnek mondható. A mű végén iparstatisztikai összesítés is van, mely az egyes iparágak jelentőségének fölismérését igen megkönnyíti s utal a hiányokra és kiemelve a fontosabb kívánalmakat egyes iparágak fejlesztésére nézve.

Az orsz. m. iparegyesület kézműipari szakosztálya ezen sok tekintetben hiányt pótló mű nagy fáradsággal keresztül vitt összegyűjtéséért a legmelegebb köszönetét nyilvánította elnökének.

A Százháztelap most folyó csatornázása alkalmával folyó 10. 9-én dälután a 3.5 mtr. mély árok beomlott. Az omladvány egy kőművest agyon nyomott. A talaj legnagyobb része futóhomok, sőt az árok felekén már talajvíz is mutatkozott. Vajjon az a 38.5%, melyet Tutkovics N. vállalkozó az ajánlati tárgyaláskor a költségelőrányszaból engedett, nem volt-e befolyással a baleset előidézésére? A fővárosi tanács igen helyesen tenné, ha jövőre az ajánlat jutányossága mellett tekintettel lenne a vállalkozó megbízhatóságára is. □

A »Mérnökök és vasúti tisztviselők naptára« című zsebkönyv I év folyamára 1878. évre folyó hó vége felé fog e szakközönséget érdeklő dús tartalommal, számtalan a gyakorlati életben szükséges adatokkal ellátva Kalecsinszki József mérnök, az osztrák állampapálya társulat hivatalnok szerkesztése mellett 10 sűrűn nyomott ívnyi terjedelemben, csinos vászonkötésben megjelenni. Megrendelési ára 1 frt 50 kr. Bolti ára 2 frt. Megrendeléseket Weizsmann testvérek könyvnyomdája (Nádor utca 14. sz. a.) folyó hó 25-éig még mindig elfogad.

—/— **Akustika.** A Saint-Fin-Barre templomnak Cork-ben (Irland) oly rossz akustikája volt, hogy a szószékről jövő hangból semmit sem lehetett hallani, de az orgona hangja is igen kellemetlen hatást gyakorolt. Gondoskodni kellett tehát, hogy a rosszul visszavert hang valahol útközben felfogassék. Megkísérelték a talaj felett 6—8 méter magasságban bizonyos mennyiségű igen

finom szálát feszíteni ki a templom hajójának falai között: és ezen alig látható akadályok rögtön megváltoztatták a helyiség akustikáját. — Ugyanezen módot használták a Notre Dame des Champs párisi egyházban is; itt ugyanis a boltozatok kezdetvonalainak megfelelő magasságban keresztben és az átlók irányában 3 mm. vastag gypaju-szalakat feszítettek ki a falak között és a templom akustikája rögtön tetemesen javult. — Ámbár semmiféle irányban sem vállalhatunk felelősséget az itt elmondottak iránt, mégis fölemlítjük azokat, mert egyes esetekben segítségül lehetnek; de különben is oly egyszerű módozat, hogy elforduló alkalommal legalább kísérletet lehet vele tenni. (D. B.)

Fővárosi ügyek.

—r.— **A középítési bizottmány 7-es albizottságának** f. hó 8-án hétfőn d. u. Wéber Antal építész elnöke alatt tartott ülésében tárgyalt magánépítkezési ügyek közül megemlítjük a következőket:

a) Építési engedélyt kérték: B i b e r a u e r Tivadar osztr. államvasúti főfelügyelő, VI. ker. Eötvös utca 38/39. sz. a. egy emeletes lakházra (építész Wilsch Márton). M o t t l Román VII. ker. Szondy és Eprekert utca sarkán 138/b. sz. a. földszintes házra (é. Klein H. János.); — K r a i s l e r Klára VIII. Szigetvári utca 738. sz. földsz. (é. Baar Imre), köteles a szabályozási vonalra kilépni; L u t c z Mátyás Óbuda, Szentendrei út 145. sz. leégett háznak fölépítésére, köteles a szabályozási vonalra visszalépni. (é. Volkmer Rajmund); R i e g e r György Lipótmező 4370. sz. a. új gazdasági épület, és nyaraló toldalék és átalakítás (é. Pucher József); dr. B e r g e r E v. János egyetemi tanár Svábhegy 7267—7269. nyaraló toldalék és gazd. épület (é. Kimmach Mór ácsmester), tartozik felelős építőmestert is megnevezni; W i e s e r Gyula V. Feldunator 51. leégett nagy raktárépület felépítésére (é. Kappeter Adolf); miután épen azon helyen, hol az épület emelendő, egy tervezett új utca megy keresztül, az építési engedély csak úgy javasoltatik megadatni, ha 1500 frt erejéig zálogjogot enged a fővárosnak telkére betábláztatni, avégből, hogy az esetre, ha az utca megnyitása miatt telke kisajátíttatnék, a megállapítandó kártalanítási árból ezen ujon emelendő raktár értéke fejében 1500 frt levonathassék. A felsorolt ügyeket a tanács, az engedély kiadása előtt előlegesen átküldötte a fővárosi közmunkák tanácsához.

b) Tárgyaltattak még a következő kérvények, melyek már a tanácsnál is elintéztettek:

H e g n e r Dávid VI. ker. Aradi és Rózsa utcák sarkán 825/14. sz. a. három fal kivétel, engedélyeztetett.

R e s c h Henrik VIII. ker. Herminaút 89. üvegházat épít; engedélyeztetett. Ö z v. N y á r i Miklósné V. Nádor utca 1. sz. Thiel-féle ablakredőnyök; engedélyeztetett.

K o v á c s József Kőbánya, Uri utca 55. sz. a. egy fafészert épít; eng. W i n d i s c h Ferenc Kőbányán, Kápolnaút egy boltot; eng. M a y e r Károly VIII. Tömő utca 24. állástól épít; engedélyeztetett, oly kikötéssel, hogy fala a szomszéd és a laképület felé cémenttel falaztassék. K r a u s z M. VIII. Örömvölgy u. 808. sz. sz. a. egy 51.40 méter magas gyári kéményt és egy reservoirt kúttal; eng. (é. Dachmann K.). F r a n k János IV. Kecskeméti u. 3. sz. boltkapuzatot állít fel; kérvénye visszautasított, mert a terv igen kezdetleges módon irónnal van rajzolva, és a méretek beírva nincsenek. Ö h l e r János Kőbányán Kápolnaút 179/b. boltajtót készít ablakból; a fal vonalán kívül járdára csak egy lépcsőt szabad fektetnie. S i e b e r e i c h Sarolta I. k. Attila u. 397. sz. boltajtót készít; eng. M a y e r Károly VIII. Balassa utca 587/22 határfalat épít; eng. Z a n d b e r g Fiszal az Istvánteren egy gumölcsáruló bódét kíván felépíteni; kérelmével az előjáróssághoz utasított. M a r t o n e Pius Sugárút 56. sz. a. egy látványossági bódét kíván föllállítani; terv bemutatására utasított. S e i t e l Mihál IX. Márton u. 639. sz. a. épülő földszintes házára újabb tervek mutatott be; jóváhagyattak. S c h m i d t C. W. a Hunyady téren épülő népvoradójára újabb tervek mutatott be. Az építési engedély megadatott.

N e u s c h l o s z Károly Feldunator 54. 55. sz. háza előtt az utcai járdába előfekvő 12 pinceablakot kíván készíteni. Az engedély megadatik, ha a szabályok értelmében kötelezi magát minden ablak után évenként egy forintot fizetni a város földesúri jogának elismerése fejében.

Középítési bizottmány ülése október 12-én. Gerlóczy elnök megnyitja az ülést, Kármán bizottsági tag a Sebestyén-utca rossz kövezete miatt interpellál. Minthogy a vállalkozó részéről a jótállási idő még nem járt le, az elnök válasza az, hogy ez ügyben legközelebb intézkedés történt a tanácsban. — Interpelláló közzönnel veszi tudomásul a választ.

A bizottmánynak Unger H. meghalt biz. tag helyett az albizottságokba tagokat kellene választani, a mely választás azonban, minthogy az új bizottsági tag Freund Vilmos még értesítendő, a jövő ülésre halasztatik.

Az Erzsébet szegényház építése iránt Kada alpolgármester panaszt emelt a mérnöki hivatal ellen, hogy az új épület talpazata hibásan 1'-bal mélyebbre tétetett, mint a végleges utca. A kiküldött albizottmány rendben találta az építkezést. Azonban a